

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izahaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelki „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število rač. št. 11.400

Volitve v državni zbor in plebiscit v Nemčiji

POSLEDICE VOLITEV V NOTRANJI IN ZUNANJI POLITIKI.

Nemške plebiscitarne volitve, izvedene v nedeljo 12. t. m. z vsem pompom »tretjega rajha«, ne pomenjajo važnega dogodka samo za Nemčijo, marveč tudi za ostalo Evropo in njeno mednarodno politiko. Glede vprašanja, kako so dosegli Hitlerjevi narodni socialisti pri volitvah v državni zbor 39.655.288 glasov od 43.007.577 oddanih, torej ogromnih 92,2 odstotkov, se lahko razhajamo. Gotovo je, da v normalnih, zares svobodnih volitvah takega števila nikoli ne bi bili dosegli, toda zanje, njim v prilog, govori vendarle ogromna udeležba. Tudi če so s silo primorali nekaj volilcev, da so šli na volitve, vseh gotovo ne bi bili mogli. To dokazuje, da so mnogi milijoni nekdanjih nehitlerjevcev sami prostovoljno glasovali za listo narodnih socialistov. S tem pa je definitivno zapečaten usoda notranje nemške politike: **revolucija je perpektivna!** Kdor je morda še doslej upal, da je hitlerizem le bežen pojav in da ga bo mogoče v doglednem času zrušiti, mora to svoje upanje po volitvah 12. t. m. opustiti. Resnice, ki stoji pred nami, ne moremo negirati, ker bi to pomenilo vtikati glavo v pesek in se vdajati samoprevarji. Pred nami stoji Hitlerjeva Nemčija in bo stala najbrže še dolgo.

Če pa moremo o iskrenosti pokazane mnenja pri državnozbornih volitvah še vedno dvomiti, nam to pri plebiscitu o zunanji politiki skoraj ni mogoče! Odstotek tistih, ki so glasovali »za« samo iz strahu pred terorjem in ne tudi iz prepričanja, je nedvomno zelo majhen. To nam potrjuje že samo dejstvo, da je teh glasov 40.618.147, t. j. 93,4%, torej znatno več kakor za listo kandidatov v državni zbor! Nemški narod je tako več ko nedvomno pokazal, da odobrava Hitlerjevo zunanjo politiko, to se pravi zahtevo po popolni enakopravnosti v vsakem oziru in da se strinja tudi s taktiko zapustitve razorožitvene konference in izstopa iz Društva narodov. Če hočemo biti zato popolnoma objektivni, moramo poudariti, da stoji glede tega za Hitlerjem vse kar je nemškega in da take zaupnice doslej še ni prejel noben državnik na svetu, kakor sedaj Adolf Hitler. Plebiscit je resničen, nepotvorjen izraz enotne granitne volje celokupnega nemškega naroda. Pokazal ga je v vsej jarki luči. In Evropa bi bila slepa, če bi to zanikala ali pa tudi samo skušala zmanjšati.

Po nedeljskem plebiscitu je vsak umik Hitlerja v zunanji politiki absolutno nemogoč. Nemčija se sedaj lahko vrne v Ženevo samo tedaj, če ji velesile vnorej obvezno zagotovijo, da bodo

ustregle njenim zahtevam po popolni enakopravnosti, torej tudi enakopravnosti pri oboroževanju. Če tega zagotovila ne dobi, se Nemčija ne more vrniti, ker bi v tem primeru prekršila naročilo nedeljskega plebiscita. Hitler se je za ta plebiscit sijajno zabarikadiral. Nihče mu več ne more do živega. Da bi pa velesile, zlasti Francija, kdajkoli dale Nemčiji tako zagotovilo, tega absolutno ne moremo verjeti, ker bi pomenilo usodno kapitulacijo. Prav tako je sedaj nemogoče nadaljevanje razorožitvene konference brez Nemčije, ker bi bilo tudi brez — Italije. V Italiji izjavljajo namreč, da ne bodo sodelovali pri nobenem delu za razorožitev, pri katerem ne bi bila navzoča tudi Nemčija. Ne vemo sicer, ali je to stabilne posledice sporazuma med Mussolinijem in Göringom, ali je v ozadju kaj drugega, toda to stvari same prav nič ne spreminja. **Fakt je tak!**

Po vsem tem je sedaj sporazumevanje o razorožitvi mogoče vsaj zaenkrat samo izven okvira razorožitvene konference in Društva narodov, pa naj bo to na bazi pakta štirih velesil ali pritegnitve še Amerike, odnosno na bazi neposrednega stika med Berlinom in Parizom. Amerika je že izjavila, da se za razorožitev tako dolgo ne bo več brigala, dokler evropske države same med seboj ne rešijo vprašanja medsebojnih zadev, v prvi vrsti nemške enakopravnosti. Konferenca petih velesil se zdi zato nemogoča. Prav tako je pa Francija odločno nasprotna vsakim direktnim pogajanjem z Nemčijo brez pritegnitve drugih na razorožitvi zainteresiranih držav. Tako ostane naposled kot baza edino še pakt štirih velesil, kateriga forsira zlasti Italija, Mussolini. Pri pogajanjih na tej bazi bi bil položaj Francije močno oslabiljen, kajti imela bi proti sebi Nemčijo in Italijo, ob svoji strani pa kvečjemu nezanesljivo in omahljivo Anglijo. Mimo tega bi reševanje problemov razorožitve na konferenci štirih velesil močno razburilo male in srednje države, ki bi bile odrinjene od soodločanja in naposled, v primeru sporazuma, postavljene pred dovršeno in nespremenljivo delstvo.

Po vsem tem je torej še najbolj verjetno, da pomeni nedeljski nemški plebiscit še zadnji in dokončni udarec prizadevanju za razorožitev. Mogoče so pa tudi še hujše stvari, kakor n. pr. izjava Nemčije, da si sama daje enakopravnost in zavrača vsa določila, ki govorijo drugače. Končni upliv 12. novembra bomo tako videli že prav kmalu.

Predsednik razorožitvene konference odstopi

HENDERSON JE OBUPAL NAD MOŽNOSTJO USPEHA. — SPLOŠNO SPOZNAVJE, DA BREZ NEMČIJE NI MOGOČE NADALJNJE DELO.

PARIZ, 14. novembra. Agencija »Havas« poroča iz Ženeve, da se iz zanesljivega vira doznava, da je sklenil predsednik razorožitvene konference Arthur Henderson z ozirom na dejstvo, da je več držav zapustilo oziroma bojkotira razorožitveno konferenco, podati ostavko na svoje mesto.

LONDON, 14. novembra. V zvezi z italijansko izjavo, da je brez Nemčije nemogoče sestaviti in nadaljevati razorožitveno konferenco, piše diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha«, da to italijansko stališče v Londonu ni nikogar presenetilo. V svojem netko-

vem govoru je Macdonald pozval Nemčijo, naj stavi svoje predloge glede razorožitve in je ob tej priložnosti naglasil, da je povsem postransko, kako bi bili ti predlogi predlagani. Sotrudnik meni, da so možne tri poti, in sicer navadna diplomatska pot, za njo še konferenca štirih ali petih velesil. Končno pa se še poudarja, da je tako v Londonu, kakor tudi v Washingtonu, Rimu in Tokiju vsakomur jasno, da se Nemčija ne more zopet vrniti v Ženevo, dokler ne bo dosežen predhodni sporazum med velesilami ali vsaj med Nemčijo in Francijo.

Novi nemški državni zbor

NOVI DRŽAVNI ZBOR ŠTEJE 661 PO SLANCEV, NOBENEGA ŽIDA IN NOBENE ŽENSKJE. POSLANCI SO RAZMEROVA VSI MLADI. NOVA FAŠISTIČNA USTAVA. URADNI KOMENTAR VOLITEV. GLEDE RAZOROŽITVE NEMČIJA NE PREVZAME INICIATIVE.

BERLIN, 14. novembra. Novi državni zbor šteje 661 članov in je sestavljen izključno iz čistih arijcev. V novem državnem zboru tudi ni več nobene ženske. Povprečna starost poslancev se giblje med 30. in 45. letom. Najmlajši član novega nemškega parlamenta je voditelj državne mladine Baldur von Schirach, ki šteje komaj 26 let. Med poslanci je 50 bivših deželnih ministrov, okrog 100 jih pripada posameznim Hitlerjevim organizacijam, 40 je izrazitih delavcev, vsi ostali pa so zastopniki obrta, industrije, kmetijstva in ostalih prostih poklicev. Med prvimi in najvažnejšimi nalogami novega državnega zbora je izgotovitev nove državne ustave, ki se bo v marsičem prilagodila sedanjim italijanskim fašističnim ustavi.

BERLIN, 14. novembra. Wolffov urad poroča: Nemški politični krogi naglašajo, da nudi nedeljske državnozbornske volitve najboljši dokaz, da se sedanja narodno-socialistična vlada, ki je prišla do oblasti po zakoniti parlamentarni in demokratični poti, prav nič ne ogiba stališča, da na demokratični podlagi zahteva

oceno nemškega naroda o svoji politiki. Naglašajo se, da je prišla nemška vlada do oblasti zakonito in parlamentarno in je sedaj na isti način dobila potrdilo o tem, da je za njo ogromna večina nemškega naroda. Nadalje se naglašajo, da je bila tajna volitev absolutno zadržana in da je imel tako prav vsak državljani priložnost izjaviti se tudi proti vladni politiki v primeru, da je ne odobrava. Če se je pa mimo vsega tega nemški narod s skoraj stoddostotno večino izjavil za politiko sedanje vlade, je to le dokaz, da je nemški narod v celoti in dejansko za današnjo politiko. Vidi se, da temelji ta politika na globokem prepričanju in volji nemškega naroda. Podprta in okrepljena s tem priznanjem in odobravanjem celokupnega naroda more nemška vlada tudi še v bodoče nadaljevati svojo miroljubno (?) politiko. Z ozirom na sedanje stanje mednarodnih razgovorov in pogajanj politični krogi naglašajo, da ni mogoče zahtevati od nemške vlade, da bi ona prevzela iniciativo za nadaljevanje razprave o razorožitvenem vprašanju.

Današnja seja narodne skupščine

INTERPELACIJA POSLANCA LONČAR EVIČA. ZAKON O OBVEZNI TELESNI VZGOJI NARODA PRED LOŽEN V RAZPRAVO.

BEOGRAD, 14. novembra. Današnja seja narodne skupščine je bila otvorjena z veliko zamudo šele ob 11.15. uri. Po uvodnih formalnostih je naslovil poslanec Lončarović na notranjega ministra interpelacijo, v kateri je zahteval prepoved brošure »Naša industrija, trgovina, kmetijstvo in obrt«, ki jo je napisal znanji bivši načelnik trgovinskega ministrstva Milivoje Savić. Interpelant se opira na dejstvo, da so bili nekateri listi, ki so ponatisnili posamezne odstavke iz te bro-

šure, zaplenjeni. Vsebina brošure ponizuje jugoslovansko gospodarsko sposobnost in je zato v stanju napraviti našemu narodnemu gospodarstvu občutno škodo. Nato je sledilo plenarno posvetovanje o vladnem predlogu zakona o obveznosti telesne vzgoje za ves narod. Poročevalec je bil poslanec Bačić. Za njim je podal o tem zakonu minister za telesno vzgojo naroda in za gasilstvo dr. Hanžek daljši ekspozice, ki v času našega poročila še traja.

Vrenje v Avstriji

DUNAJ, 14. novembra. Po nalogu vlade so bila včeraj zaprta vsa vsučilišča. Na tehniki o tem vladnem odloku ni bilo mogoče pravočasno obvestiti slušateljev, dočim na ostale fakultete slušatelji sploh niso bili pripuščeni. V postopku so bili puščani le oni, ki so imeli pozivnice k včerajšnjim izpitom. Visokošolci so hoteli vprizoriti sprevede pred posameznimi fakultetami, vendar jim je to preprečila policija, ki jih je razgnala.

DUNAJ, 14. novembra. V Kremsu so imeli heimwehrovci zborovanje, na katerem je govoril tudi voditelj »Heimwehra« za spodnjo Avstrijo dr. Alberti, ki je v svojem govoru izjavil, da borba še ni dokončana. »Ne smete se varati niti ne misliti, da smo na koncu boja. Glavna bitka je še pred nami. Biti morate neprestano pripravljani! Naše geslo je: »S Starhembergom za fašistično obnovo Avstrije!«

DUNAJ, 14. novembra. Za sinoči sklicano zborovanje »Landbunda«, ki se je sklicevalo že ves teden, je bilo prepovedano že tretjič.

LITVINOV JE OPTIMIST.

WASHINGTON, 14. novembra. Sinoči je Litvinov nadaljeval pogajanja s predsednikom Rooseveltom in državnim tajnikom Hullom. Litvinov je pri zapuščanju Bele hiše izjavil novinar-

jem, da ni nobene ovire več za priznanje sovjetske Rusije po ameriški vladi in za vzpostavitev normalnih odnosov med Moskvo in Washingtonom. Trdi se, da so se na dosedanjih pogajanjih mimo političnih vprašanj tretjala tudi gospodarska vprašanja ter da je bila najdena podlaga, na kateri bo sklenjena ameriško-ruska trgovinska pogodba.

DUNAJSKI PRORAČUN PASIVEN.

DUNAJ, 14. novembra. Danes je bil objavljen proračun dunajske mestne občine za leto 1934. Proračun izkazuje primanjkljaj 120 milijonov šilingov, in sicer zato, ker je zvezna vlada prepovedala pobiranje nekaterih vrst davkov. V teh 120 milijonih primanjkljaja pa niso vštetni oni novi davki, ki jih vlada še namerava prepovedati. Med njimi je tudi davek na kinematografe.

Zaupnica angleški vladi.

LONDON, 14. novembra. Angleška zbornica je nezaupnico delavske stranke odklonila po daljši debati o zunanji politiki vlade s 409 proti 54 glasovom.

Bilanca čičaške razstave.

CHICAGO, 14. novembra. Včeraj je bila tukaj zaključena letošnja svetovna razstava, ki jo je obiskalo 22 milijonov ljudi. V Chicagu so obiskovalci pustili nič manj kakor 400 milijonov dolarjev.

Dnevne vesti

Proslava petnajstletnice osvoboditve Maribora

Oklic Zveze Maistrovih borcev.

Že mesec dni se vrše priprave za dostojno proslavo zgodovinskih dogodkov, ki so pred 15 leti začrtali mejo Jugoslavije na bivšem Štajerskem. Da se niso takrat našli odločni možje, general Maister, dr. Rosina, dr. Verstovšek in drugi, ki so ustanovili Narodni svet in da se jim niso takrat pridružili navdušeni mladi možje, ki so bili pripravljani s puško v roki braniti našo severno mejo. Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo z Mariborom in njegovim zaledjem. Brez pretiravanja lahko rečemo, da bi bila tudi štajerske Slovence zadela usoda Primorcev, Notranjcev in Korošcev. Najverjetneje pa je, da bi v tem primeru ostala sploh vsa sedanja svobodna Slovenija plen Italijanov in Avstrijcev. In Slovenci bi v najkrajšem času izginili kot narod.

V sedanjih težkih časih, ko tarejo ves svet gospodarske težave, prav radi pozabljamo na preteklost, ker naše misli le preveč obremenjujejo težave sedanosti. Zato je prav, da osvežimo spomine na one zgodovinske dni, ki so bili odločilni za našo bodočnost in narodno eksistenco,

ki je mogoča samo v okviru velike Jugoslavije, in da proslavimo moše, ki so, bodisi z mečem ali s silo svojega duha, pravočasno zavrnilo pohlepne sosede.

Pozivamo torej vse Jugoslovane, da se udeležijo proslave in s tem izrazijo hvaležnost in priznanje vsem onim, ki so kakor že kolj sodelovali pri obrambi naše severne pokrajine.

Proslava bo po sledečem sporedu: V soboto 18. nov. ob pol 19. uri baklada po mestu. Zbirališče od Kralja Petra trga proti Tržaški cesti. Ob 20. uri družabni večer v dvorani »Union«. Vstop prost. V nedeljo 19. nov. ob 9.30 se zberejo vsa društva na Glavnem trgu z godbami na čelu, nato bo sv. maša za padle borce. Po maši govori in nato razhod.

Vabimo gospode župane, da se te velike proslave s svojimi občani v čim večjem številu udeležijo!

Če bo slabo vreme, dne 18. t. m. ne bo sprevoda, dne 19. t. m., pa ne sv. maše na Glavnem trgu, marveč bo ob 10. uri v stolnici.

Doktor Anton Mulej mrtev. Danes zjutraj ob 8. uri je po daljši boleznii umrl v starosti 62 let upokojeni sodni svetnik in bivši mariborski odvetnik g. dr. Anton Mulej. Pokojnik je bil izvoljen leta 1923. v mariborski občinski svet in je bil do septembra leta 1924. predsednik I. odseka. Pogreb bo iz hiše žalosti v Razlagovi ulici štev. 11 na frančiškansko pokopališče v četrtek popoldne ob 14. uri. Bodi mu ohranjen lep spomin, žalujočim preostalim naše iskreno sožalje!

Poročila sta se danes v Mariboru gđ. Joža Zakotnikova, absolventinja trgovakad., iz ugledne rodbine Zakotnikove v Mariboru, in g. Lucij Ditrich, trgovec in posestnik v Postojni. Čestitamo!

Iz profesorske službe. Pod tem naslovom smo v včerajšnji številki priobčili notico, v kateri nam je tiskarski škrat zamenjal profesorico z profesorjem tako, da se pravilno glasi: iz Maribora je premeščena na realno gimnazijo v Celje profesorica tukajšnjega učiteljišča ga. Ernestina Nemaničeva.

Iz sodniške službe. V višjo položajno skupino je napredoval dr. Janko Košan, starešina okrajne sodišča v Ormožu.

Napredovanje v finančni službi. Za davčne inspektorje odnosno davčne kontrolorje so imenovani: Josip Sever, Alojzij Cotič, Mio Fajt in Anton Petek, vsi v Mariboru, Franc Pirch v Šmarju pri Jelšah, Franc Bole in Alojzij Lazar v Murški Soboti, Mohor Zupančič v Ljutomeru, Karl Žabkar v Ormožu; za davčne kontrolorje Dragotin Čepeljak v Dolnji Lendavi, Ludvik Avšič v Prevaljah in Rudolf Lotrič v Šmarju pri Jelšah; za javkarja je imenovan Pavel Pirš v Ormožu, za pomožne davkarje pa Maks Badjura v Šmarju, Teodor Vedernjak v Ptuj in Henrik Bartl v Dolnji Lendavi.

Razprave o mestnem proračunu za prihodnje leto. Te dni bo pričela finančna komisija razpravljati o novem proračunu za prihodnje leto.

Dijaki svojemu ravnatelju za god. Preteklo soboto popoldne se je ob priliki godu gimnazijskega ravnatelja g. Martina Mastnaka zbral v slavnostni dvorani gimnazije mnogoštevilni dijaški moški zbor pod vodstvom g. prof. Viktorja Švajgerja. Zbor je lepo zapel navzočemu slavljencu pozdrav, nakar mu je neki član izrekel v imenu vsega zavoda prav iskrene čestitke. Vidno ginjen se je dobri ravnatelj zahvalil dijaštvu za pozornost in izjavil, da mu je pesem, ki prihaja iz čutečega srca, najljubše darilo. Zbor je nato zapel še več lepih narodnih pesmi. Bil je dogodek, ki bo ostal slehernemu, kdor je bil navzoč, v lepem in trajnem spominu. Vse pa je dokaz, kako je slavljeneц priljubljen med svojim dijaštvom, ki vidi v njem dobrega očeta.

Dve predavanji. V soboto 18. t. m. ob 15. uri bo predaval glavni urednik in pisatelj g. Radivoj Rehar združenju učiteljišnikov v slavnostni dvorani državnega učiteljišča o Ivanu Preglju ob njegovih petdesetletnici, v ponedeljek 20. t. m. ob 20.15 pa v Ljudski univerzi o krizi internacionalizma.

Seja mestnega ubožnega sveta. Sinoči je bila v mestni posvetovalnici seja mestnega sveta, ki ji je predsedoval mestni župan g. dr. Lipold. Udeležili pa so se je tudi okrajni predstojniki, zastopniki cerkve in šole, dobrodelnih društev in generalnega varuštva, zastopnik mestnega fizikata in socialno-političnega urada. Skupno je bilo na seji rešenih 78 prošenj z letnim učinkom 236.400 Din, dočim je bilo 13 prošenj radi nezadostnih pogojev odklonjenih. 33 osebam je bila dovoljena stalna ubožna podpora, 11 osebam so bile dosejane podpore zvišane, 9 osebam se je priznal vzgojni prispevek za otroke, 4 otrokom pa oskrba v vzgajališču, 21 osebam je bil dovoljen sprejem v mestno oskrbnišnico in hiralnico. Nadalje je bilo sklenjeno, da se prevzame v mariborsko oskrbnišnico 26 mariborskih hiralcev, ki so sedaj v banovinski hiralnici v Ptuj in Muretincih ter deloma tudi v tujini. Izmed oseb, ki jim je bil dovoljen sprejem v mestno oskrbnišnico, bodo v prvi vrsti sprejeti najpotrebnejši, ostali pa čim bo prostor na razpolago. Nato je bil prečitan pravilnik za mestno oskrbnišnico, ki ga je odobril na svoji zadnji seji občinski svet. Izvoljeni so bili v kuratorij: kot zastopnika mestnega občinskega sveta podžupan g. Golouh in občinski svetnik dr. Strmšek, kot zastopnik ubožnega sveta okrajni predstojnik Ramel in predsednica Slovenskega ženskega društva ga. Maistrova. Po pravilniku so nadalje člani kuratorija še mestni zdravnik, vodja socialno-političnega urada in upravnik zavoda. Seja je trajala 2 uri.

Ljudska univerza v Mariboru sklicuje za sredo 15. t. m. v dvorani kratek izredni občni zbor.

Cercle français. Gospod Jean Lacroix, profesor za francosko književnost na ljubljanski univerzi, bo predaval v četrtek, dne 16. t. m. ob 20 v »Vesni« o novinarstvu v Franciji. Vsi prijatelji francoskega jezika so povabljeni. Vstopnine ni.

Službo dobe. Mariborska Borza dela išče nujno za neko tekstilno tvornico v Nišu tkalskega mojstra, nadalje 5 tekstilnih delavk za vodstvo tekstilnega stroja »Flayer«, 7 tekstilnih delavk za vodstvo strojev za prejo in 40 do 50 tkalcev. Reflektanti naj se takoj javijo pri Borzi dela med uradnimi urami, kjer dobe vsa podrobnejša navodila.

Uredite Delavsko ulico! V vašem listu smo čitali pred dnevi, da je sklepal občinski svet o novih uličnih napisih in številkah. Še bolj potrebno kot nove številke pa bi bilo urediti zadevo Delavske ulice, ki ima skrajno nerodno numeracijo. Oba odcepka Delavske ulice sta povod vsak dan se ponavljajočemu povpraševanju in iskanju tam stanujočih strank. Prosimo občino, da dá tema odcepka svoja imena. Izgovor, da sta ulici prekratki, ne drži, saj ima vsaka po 16 hišnih številk, med tem ko imamo v mestu ulice še z manj hišnimi številkami. Več stanovalcev

Pomagajte! Na stotine in stotine mladih deloželnih ljudi čaka samo v našem mestu v brezdelju, brez služb in brez kruha. S strahom in obupom zro ti mladi, komaj doštudirani inteligentje v bližnjo bodočnost. Hočemo in moramo jim pomagati iz obupnega vzdušja prisilnega brezdelja in brezsmotrenega životarenja. Prosimo vas, pomagajte nam pri tem! Sigurno rabite instruktorja, mogoče veste za koga, ki želi domačega učitelja, ali vzgojiteljico? Spomnite se ob taki priliki naših mladih, brezposelnih intelektualcev! Sporočite, kakšno moč potrebujete! Posredovali vam bomo strokovno izobraženo, solidno mlado moč! Mogoče imate včasih kakšno slučajno delo, ki je v vaši pisarni odveč, a zahtevate inteligenta. Spomnite se tedaj nas! Mogoče se vam slučajno izprazni kakšno uradniško mesto katerekolj stroke, mislite tedaj na našo Borzo dela. Javite nam, kakšno mesto imate prosto. Mi vam bomo preskrbeli dobro, že izkušeno moč. Ne prosimo vas za denarno podporo, prosimo vas za delo, za kruh! Hvaležnost mladih, neizrabljenih moči vam je zasigurana! Mislite vedno na nas! Prosimo vas, dajte nam dela, dajte nam kruha! Borza dela za inteligenčne poklice, Sodna ul. 9/III.

Poziv vsem brezposelnim v Studencih in Radvanju! Občinski odbor je sestavil poseben odsek za brezposelne, zato poziva vse brezposelne osebe, ki stanujejo v Studencih in v Radvanju, da se v svojo informacijo javijo v občinskem uradu v Studencih v petek 17. novembra med 18. in 20. uro. Na eventualno pomoč tekom letošnje zime smejo računati samo oni, ki se bodo pravočasno javili v evidenco.

Važno opozorilo davkoplačevalcem. Mariborska davčna uprava opozarja davkoplačevalce, da je v smislu zakona o neposrednih davih zapadel v plačilo drugi polletni obrok zemljarine že 1. t. m. Zadnji četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, pavšaliranega davka na poslovni promet, rentnine in vojnice pa zapade v plačilo 15. t. m. Davčna uprava nujno poziva davkoplačevalce v njihovem lastnem interesu, da poravnajo v plačilo zapadle davke pravočasno, ker se bodo morali sicer izterjati prisilnim potom in bodo morali zamudniki poleg obresti plašati tudi stroške opomina in morebitne prisilne izterjave.

Kolodvorska restavracija brez luči in vode. Že nekaj dni je restavracija na glavnem kolodvoru zaprta. Ponoči je brez luči. So to posledice pretirano visoke najemnine, ki jo zahteva železniška uprava, posledice vrtočlave in divje gonje pri licitacijah kolodvorskih restavracij. Najemnina, ki jo mora plačevati kolodvorski restavratore, je tako pretirano visoka, da mora pogosti še tako dobro situiranega gostilničarja na boben. Menda bo železniška uprava le uvidela, da je nujno potrebno znižati najemnine za kolodvorske restavracije in bi bilo boljše, če bi se maksimirale po razredih. Tudi je to škandal, ki kvari naš tujski promet in spravlja v slabo luč naše razmere. Kaj si mora misliti tujec, ki se pripelje v Maribor in ko išče okrepčila, najde restavracijske prostore zapečatene in ponoči v egiptovski temi?

Radio Ljubljana. Spored za sredo 15. t. m. Ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, poročila; 18: komorna glasba, radio-kvintet; 18.30: radio-orkester; 19: tujski promet in naše občine, predava dr. Brilej; 19.30: literarna ura »Engelbert Gangl v naši mladinski književnosti«, predava Josip Vandot; 20: koncert »Grafike«; 20.45: ga. Pavla Lovšetova poje operne arije s spremljevanjem radio-orkestra; 21.30: radio-orkester; 22: čas, plošče, poročila.

Kino Union. Danes zadnji dan duhovita veseloigra »Ljubezen je treba razumeti« z Rosy Barsóny, Georgom Aleksandrom in Wolfom Albachom Rettyjem. Od srede dalje prvovrstni Bolvaryjev veliki film »Noč velike ljubavi« z Jarmilo Novotno in Gustavom Fröhlichom. Glasba: Robert Stolz.

Grajski kino. Danes zadnji dan »Barberina, plesalka od Sansoucia«. Lil Daggover. Krásen film. V pripravi: Anny Ondra v vefilmu »Gospodična Hoffmannove pripovedke«. Sijajna veseloigra.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščanju na koži, tvorih, uravna naravna Francjoželova grenčica izborno toli važno delovanje črevesia

Na odno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 14. novembra ob 20. uri: »Študentje smo«. Premiera.

Sreda, 15. novembra ob 20. uri: »XYZ« Prireditve Zveze mladih intelektualcev. **Četrtek, 16. novembra ob 20. uri:** »Pop Cira in pop Spira«. Red A.

»Deseti brat« na mariborskem odru. Po 12letnem presledku pride na mariborski oder spet Jurčičev »Deseti brat«. Ta uprizoritev obeta postati še posebno zanimiva, ker jo pripravlja ljubljanski režiser Ferdo Delak, ki je »Desetega brata« predelal v obliki odrskega romana. Sodeluje vse dramsko osebje.

Nocoj bo v gledališču premiera izvrhne operete »Študentje smo«, ki jo je na zabavno besedilo Metke Bučarjeve uglasbil Danilo Bučar. Opereta je jako melodiozna ter bo nedvomno ugajala. **Prisostvujeta oba avtorja.** — Na lepkih je bivša subreta Klara, ki jo igra ga. Savinova, pomotoma označena s primkom Lebanova, dočim se mora njen priimek pravilno glasiti Glöckerl.

Ljudje, ki trpe na otežkojeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvavo prenapolnjenje trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišuralih, hemeroidalnem zamotku, fistulah jemljejo za izboljšanje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefove grenčice.« Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefove grenčice« po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»Velika kavarna«. Vsak dan koncert balalajk!

Taki so dandanes berači. Pred dnevi se je pripeljal v Maribor iz Pakraca neki delomrznež Vinko Mazek, ki se je zadnje čase preživljal z beračenjem in prišel tako do zaključka, da se na račun ljudske dobrosrčnosti kaj lahko dobro in prijetno živi. Tudi v Mariboru se je lotil svojega posla in priberačil v 3 dneh tako lep znesek, da je 290 Din položil pri Poštni hranilnici. Ko je bil aretiran radi beračenja, je policija našla pri njem vloženo knjižico. Odkrito je priznal, da je naberačen denar shranjeval v hranilnici, da bi se na ta način preskrbel, ko ne bo imel prilike, da bi beračil. Meščani naj bodo zato zelo previdni pri podeljevanju podpor, ker je med berači mnogo takih, ki izkoriščajo dobroto in niso vredni nobene miloščine.

Napad. Preteklo nedeljo je v Spodnjih Račah nekdo napadel 59letnega na Pobrežju pri Mariboru stanujočega delavca Ivana Pajtlerja. Napadalec je Pajtlerju prebodel z nožem dlan desne roke in ga tako težko ranil, da je moral iskati zdravniške pomoči v mariborski bolnišnici.

S kolom sta ga. Posestniški sin Leopold Čerče v Polički vasi si je nakopal, ker je hodil v sosedno vas vasovat k nekemu dekletu, hudo sovraštvo tamkajšnjih fantov. Ko se je preteklo nedeljo zvečer vračal domov, sta ga pričakala dva fanta in ga pobila s koli na tla. Udrihala sta po njem s tako silo, da sta mu zlomila levo roko. Hudo poškodovani Čerče je moral iskati pomoči v mariborski bolnišnici.

Sejem za prašiče. Na sejem 10. t. m. so pripeljali 148 prašičev. Kupčija je bila slaba in je bilo prodanih komaj 88. Cene mladim prašičem so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari 100 do 115 Din, 7 do 9 tednov stari 130 do 150 Din, 3 do 4 mesece stari 200 do 250 Din, 5 do 7 mesecev 350 do 400 Din, 8 do 10 mesecev 450 do 520 Din in leto stari 580 do 650 Din; kilogram žive teže 7 do 8 Din, mrtve pa 9,50 do 10,50 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 2,3 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 1,2 stopinj C; barometer je kazal pri 15,2 stopinjah 732,1 reduciran na ničlo 730,3; relativna vlažnost 93; preteklo noč je padlo 13 mm dežja pomešanega s snegom. Vremenska prevedba pravi, da bo vreme pretežno oblačno in hladno s padavinami.

Zborovanje učiteljstva slovenjebistriškega okraja

HOSPITACIJA, OBČNI ZBOR IN DRUGE ZADEVE.

Prvo zborovanje v tem šolskem letu se je vršilo v soboto, dne 11. novembra in je bilo prav lepo obiskano. Predsednik Miloš T a j n i k je še posebej pozdravil brezposelne tovariše abituriente, želeč jim čimprejšnje namestitve; dalje je pozdravil meščansko šolsko učiteljico Vero Črnigojevo in upokojeno tov. Feiglovo.

Po uvodnih besedah je v daljšem govoru dal nekaj smernic, katerim naj sledi učiteljstvo, ki je graditelj narodove dušne in kulturne delavnice predvsem gospodarsko, dalje kulturno in nacionalno plat udeleževanja učiteljstva med narodom. Zelo važna je državljanska vzgoja, ki so ji bili v zadnjem času položeni prvi temelji za sistematično vzgojevanje. Potrebna je skupna borba za povzdigo etičnih in moralnih vrednot poedinca in poglobitev tovarštva.

Z zanimanjem, kot redkokdaj, je učiteljstvo nato poslušalo poročilo o banovinski in glavni skupščini. Z odobravanjem so se vzeli na znanje predlogi, stavljeni v šolsko upravno in gospodarskem odseku, v katerem je sodeloval tudi tukajšnji predsednik. Na zborovanju sekcije v Ljubljani in predsednikov učiteljskih društev v Celju, se je sekcija posebej zavzela za obnovo položaj blizu 800 brezposelnih učiteljskih abiturientov. Prečitan je bil dopis krožka brezposelnih učiteljev v Mariboru in dopis glede podpore za tečaj abiturientov v Ljubljani. Tu je posegel v debato brezposelnih učiteljev, tovariš Gal, ki je zadevo

v pravilno razumevanje pojasnil, nakar je društvo odobrilo krožku v Mariboru podporo 200 Din.

Sledil je občni zbor in je tajnik Stopar poročal, da je bilo lani pet zborovanj v raznih krajih, združenih s predavanji in odhodnico šol. nadzornika g. Koropca. Blagajničarka Rismalova, ki ji je bila izrečena soglasna pohvala, je kljub precejšnjim izdatkom še ohranila lepo premoženje. Ker traja volilna doba tri leta, so volitve odpadle. Pri slučajnostih je bila določena članarina na 15 Din na mesec, bilo je govora o redukciji z neučitelji dobro poročenih učiteljic, o skrajšanju službene dobe do 32 leta, o avtomatični upokojitvi, o nakazovanju pokojnine in drugo.

Pred zborovanjem se je vršila v prvem razredu pri tov. Metliki zanimiva hospitacija, kjer so učenci po obravnavanju tiskane črke Š na podlagi iz črk sestavljenih slik z lahkoto in z veseljem čitali besede, jih potem sestavljali na stavnicah, sami risali in napisovali. Treba je pripomniti, da so sodelovali vsi otroci, in to s precejšnjim razumevanjem in nemalim zanimanjem. V razredu se je čutila živahnost, a disciplina ni pri tem prav nič trpela. Učitelj ravna z deco po očetovsko. Da je bila ura še pestrejša in domačnejša, so si od časa do časa kakšno zapeli. Učiteljstvo je zanimivemu ponku pozorno sledilo. Morda ne bi bilo napočeno, če bi se po takih hospitacijah otvorila debata — seveda pa bi moralo potem zborovanje odpasti.

J. K.

Bi'anca dela in novi načrti nogomelašev

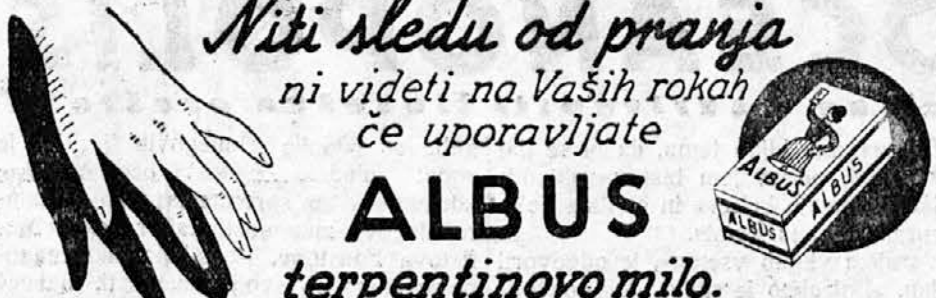
OBČNI ZBOR MARIBORSKEGA MEDKLUBSKEGA ODBORA LNP.

Mariborski medklubski odbor ljubljanske nogometne podzveze je imel v nedeljo dopoldne svoj redni letni občni zbor v klubski sobi hotela »Mariborski dvor«. Zborovanja so se udeležili vsi klubi v področju MOLNP s svojimi delegati. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. Muzetič. Uvodoma je pozdravil navzoče posebej delegata podzveze g. Novaka. Tajniško poročilo je podal agilni tajnik MOLNP g. Fišer. V območju MOLNP je 448 verificiranih igralcev. Poleg običajnih prijateljskih tekem je MOLNP izvedel prvenstvo I. liginega razreda, v kolikor se je igralo v Mariboru, nadalje prvenstvo II. razreda mariborskega okrožja, prvenstvo mladine za pokal

MOLNP, turnir v korist olimpijskega fonda, turnir za brezposelne itd.

Mednarodnih tekem so odigrali mariborski klubi 12. Število klubov, včlanjenih pri MOLNP, znaša 10. Tajnik g. Fišer je v svojem poročilu tudi omenil, da je na teritoriji mariborskega MOLNP še mnogo takozvanih divjih klubov, ki se doslej še niso prijavili v LNP, ti so: na Pragerskem, v Poljčanah, Marenbergu Ormožu, Ljutomeru, Dolnji Lendavi itd. S priključitvijo neorganiziranih klubov in z uvidevnostjo celjskih klubov bi se lahko dala uresničiti želja mariborskih klubov, to je, ustanovitev lastne podzveze s sedežem v Mariboru za teritoriji mariborskega, celjskega in čakov-

Niti sledu od pranja
ni videti na Vaših rokah
če uporabljate

ALBUS
terpentinovo milo.

Blago milo ki varuje Vaše roke, varuje tudi Vaše perilo.

škega okrožja, kamor bi se morebitno priključili tudi varaždinski klubi. V svojem nadaljnjem govoru je tajnik podal še poročilo o kazenskih zadevah, o odnošajih MOLNP do nadrejenih inštant, klubov in časopisja. Posebno zahvalo je izrazil »Mariborskemu Večerniku« za redno in brezplačno priobčevanje službenih objav. Glede sodniškega vprašanja v Mariboru je g. Fišer poročal, da se je to vprašanje v zadnjem času precej izboljšalo in lahko ugotovi, da je MOLNP s sodniki v najboljših odnošajih. Trenutno imamo v mariborskem okrožju osem sodnikov.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal gosp. Ilovar, izkazuje primanjkljaj 124 Din. Nato je predsednik g. Muzetič otvoril debato k tajniškemu poročilu. Obravnavali so se razni incidenti, ki so bili tekom leta, predvsem pa slučaj SK. Rapid. V debato, ki je trajala precej časa, so posegali gg. dr. Planinšek, ravnatelj Ošlak, Muzetič, Fišer in Frankl. Delegat SK, Rapida, g. Frankl, je ob tej priliki izrazil željo, naj MOLNP stori vse, da se SK. Rapidu omogoči udeleževanje na sportnem polju. Istočasno je g. Frankl izjavil, da je SK. Rapid vedno pripravljen složno sodelovati ter izrazil lojalnost in spoštovanje do nacionalne večine. Ob enem je g. Frankl v imenu SK. Rapida sporočil, da bo SK. Rapid vsakega izmed članstva takoj izključil, če bi žalil nacionalni čut in tudi ne bo trpel, da bi kdo od gledalcev hujskal proti jugoslovanstvu. Njegove izjave so delegati vzeli na znanje ter se bo vprašanje SK. Rapida obravnavalo, na prvi seji novega medklubskega odbora.

Nato je ravnatelj g. Ošlak predlagal staremu odboru absolutorij, tajniku gosp. Fišerju pa absolutorij s pohvalo. Predlog je bil s 5 proti 3 glasovom odklonjen. Glede vprašanja SK. Rapida je g. Ošlak ugotovil, da je izjava SK. Rapida baza za likvidacijo incidentov, da pa MOLNP nima nobene ingerence pri oblastvih.

Naposled je spregovoril delegat LNP g. Novak. Želel je splošno sodelovanje vseh klubov ter zagotovil, da bo LNP tudi v bodoče posvečal vso pažnjo mariborskim klubom. Naposled so posamezni klubi imenovali svoje zastopnike v novi

odbor, in sicer SK. Rapid g. Frankl in Kasperja, SK. Svoboda gg. Kneza in ravn. Ošlaka, SK. Panonija gg. Kanclerja in Krambergerja. Ostali klubi bodo nominirali svoje zastopnike naknadno. V smislu novega pravilnika o okrožnih odborih LNP sta bila za predsednika odbora predlagana dva kandidata, in sicer gg. dr. Planinšek in Muzetič.

Med raznoterostmi je g. dr. Planinšek apeliral na navzoče delegate, naj na glavni skupščini JNS skupno nastopijo ter naj klubi sondirajo teren za skorajšnjo ustanovitev mariborske podzveze JNS, ker Ljubljana ne nudi tega, kar bi bilo pričakovati. Zastopnik klubov Čakovskega, Gradjanskega, Mure in Drave g. Filipančič pa je izjavil, da ti klubi v novem okrožnem odboru ne bodo sodelovali, ako bo odbor sestavljen na dosedanjih principih. Spregovorili so še gg. Fišer, Ošlak in drugi, nakar je predsednik zaključil nadvse zanimivi občni zbor.

Zbor nogometnih sodnikov, poverjenišvo Maribor, službeno. Drevo ob 19.30 sestanek pri »Orlu«.

Nacionalna liga. Prihodnje nedeljo se odigrajo naslednje tekme: v Ljubljani Primorje-Jugoslavija, v Zagrebu Concordia-Hajduk in v Beogradu BSK-Gradjanski.

Podvezna liga. V nedeljo 19. t. m. se odigra samo ena tekma, in sicer se bosta srečala v Mariboru SK Železničar in ISSK Maribor.

V pijanosti.

Gost: Krčmar, vi ste prase!
Krčmar: Kaj si drznete? Kaj sem?
Drugi gost: Gospod krčmar, ne razburjajte se, on je pijan.
Krčmar: Po navadi pijanec govori kar trezen misli.
Drugi gost: Že morebiti, toda ne vsak.
Krčmar: Če trdite to, ste tudi vi pijani.
Drugi gost: Morebiti! ... Toda, dragi moj gospod krčmar, jaz vselej, kadar sem pijan, govorim nasprotno od onega, kar trezen mislim.

Henri Duvernois:

Drama

Robert Plantier je poklical svojega prijatelja Bernarda Broussina na stran in mu dejal:

»Stopi za trenutek z menoj v kabinet! Moram s teboj govoriti.«

Iz sobane je odmeval smeh in zvoki godbe so valovali po vzduhu, prepojenem s parfemi. Mrko in pusto se je zdelo Bernardu v kabinetu.

»Požuri se!« je vzkliknil. »Hladno je tu.«

Robert je prižgal električno svetilko na pisalni mizi. Roke so se mu tresle.

»Kaj ti je vendar?« vpraša Bernard.

»Nekaj se ti je pripetilo!«

»Doživel sem dramo«, odgovori Robert, »strašno dramo... Naj ti jo pripovedujem, pomiloval me boš. Hotel sem goste odsloviti... Nemogoče, kje naj najdem pretvezo? In ta neskončni dne! Govoriti moraš, smejeti se, v srcu pa smert... Misli sem, da bodo o polnoči odšli. Pa so začeli plesati in igrati polker. Nisem več mogel ostati. Bal sem se, da zaihtim na glas. Ali bi me hotel opravičiti? Dejal bi jim, da se ne počutim dobro in da mi je zelo žal...«

»In kaj naj rečem tvoji ženi?«

»Tudi njej me opraviči!«

»Vzmemirila se bo, hotela bo s teboj govoriti.«

»Pošlji jo sem. Hvala ti, prijatelj. Jutri ti razložim vse...«

Zgrudil se je v kanape in pogreznil glavo v roko. Tako ga je našla Martina, njegova žena. Zelo ljubka je bila, in

ko je vstopila, se je zdelo, da je prinesla s seboj iz salona parfema, smeh in godbo.

»Kaj se ti je pripetilo?« je vzkliknila.

»Gostje so vsi pobegnili, igralci so jedva mogli dokončati partijo. Ali ti je slabo, dragec?«

»Da!«

»Ali naj pokličem zdravnika? Časa lipovega čaja bi ti dobro dela. Prvo pa je, da ležeš. Pa čemu si v temi?«

Prižgala je luč. Blesteča svetloba je napolnila kabinet in osvetlila Robertov prepadi obraz, ki se je topil v solzah.

»Ti nisi bolan!« je dejala Martinu začudeno. »Tuga ti leži na srcu, velika tuga. Opazovala sem te že med večerjo. Bil si raztresen. Madame Couvin in madame Erglade sta te vznemilili. In potem pri promenadi! Še nikdar te nisem videla takega...«

»Poslušaj me, Robert, in zaupaj mi, saj sem tvoja žena. Šest let sva poročena in do danes še ni bilo oblacka nespornizma med nama... Morda zato, ker nikdar nisva drug drugemu lagala... Ne bi bilo prav, če bi pričela danes. Plakal si, plakal kakor da si koga izgubil. Molči, molči... umiri se. Nasloni se mi na prsa, dragec, tako. Misli si, da sem ti sestra...«

Objela ga je z rokama in ga zazibala. Ihtenje je streslo njegovo telo. V grlu ga je dušilo in z muko je zajecjal:

»Strašno! Pa saj si skoro uganila. Bolje je, da ti vse povem. Da, tako bo prav. Daj, zberi ves svoj pogum. Užalil te bom, težko te bom ranil. Dete, tega ni-

si zaslužila. Ne morem ti več tajiti, da ne morem, ne morem. Igral sem komedijo, Martina, oprosti mi! Pravkar si dejala: »Nikdar nisva drug drugemu lagala.« Pač, pač, jaz sem lagal. O, nikar me ne zavrži, rotim te! Oh, kako sem nesrečen. Vidiš, varam te že dve leti...«

»Metresa?«

»Da...«

»In... in ta metresa?«

»Je umrla danes popoldne. Grozna nesreča. Dva avtomobila sta trčila drug v drugega. Ob treh so me poklicali k telefonu, bila je strahotno razmesarjena. Mrtva! Moj Bog!«

»Ljubil si jo?«

Robert ni odgovoril. Glavo je sklonil še nižje. Po kratkem premolku je nadaljeval:

»Zdaj razumeš. Ko sem se vrnil domov, sem se moral preobleči in potem sprejemati goste in se jim smehljati. Koliko muke! Nikdar več ne bi hotel tega pretrpeti. Vem, podlo sem ravnal s teboj. Zato sem ti moral priznati. Ti si dobra in me ne boš zavržla. Oh, kako sem nesrečen. Martina! Moje trpljenje je nezno...«

Ona ni takoj odgovorila. Vsa zamišljena ga je pobožala po roki in zamrmrala:

»Novo življenje se bo začelo med nama. Ničesar ti ne očitam. Hvaležna sem ti celo, da si mi priznal. Upam, da še nisi nikomur govoril.«

»Nikomur!«

»Prisežeš?«

»Prisegam!«

»Ne bom te izpraševala, pa vendar nikdar bi ne bila mislila; tako razumen si zame... Zelo si jo moral ljubiti. Kdaj si se shajal z njo? Zvečer si bil vedno doma. Torej popoldne, včasih morda tudi dopoldne. In jaz sem ti tako trdno zaupala! Nikdar nisem sumila.«

Izpoved je Roberta olajšala. Solze so mu še vedno polzele po licu, toda bile so solze otroka, ki se je izjokal. Martina je vstala:

»Izmij si trepalnice s svežo vodo«, je zavzdihnila, »in pojdi! Pojdi k njej. Vem, da ti je težko tod, daleč od nje. Razumem te. Ne ostavljaj je same. Pojdi! Odpuščaj ti!«

»Ti si velikodušna«, je zajecjal. »Te ga ti ne pozabim vse žive dni.«

Poljubil ji je roko. Ona ga je odslovila:

»Ostani ji zvest tudi v smrti!«

Vročično jo je pozdravil, zamrmral nekaj o prisegi in odhiti. Jedva so se duri za njim zaprle, je Martina planila k telefonu in pozvonila:

»Halo! Gospod Bernard Broussin? Da... Ali si ti Bernard, kar govori, saj sem sama. On je odšel. Nužen posel. Ubožec. Umrlu mu je bitje, ki ga je oboževal. Ko mi je pripovedoval, sem mislila, da zblaznil od zle slutnje. V duhu sem te videla ranjenega, razmesarjenega. Koliko groze s temi avtomobilskimi nesrečami! In tvoj šofer je še tako mlad. Oh, kako dobro mi je delo, ko sem spoznala tvoj glas. Zdaj grem lahko pomirjena spat. Lahko noč, ljubček, dobro spančkaj!«

Marij Skalar:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Pa verujete kljub temu, da bi se dal človek tudi po svojem bistvu uskladiti z višino zunanje kulture in civilizacije?« je vprašal Semis Ramis.

»Verujem vkljub vsemu«, je odgovoril Doljan. »Potrebno je samo, da posvetimo notranji vzgoji človeka in njegovemu duhovnemu napredku vsaj toliko iznajdljive pažnje, kakor smo jo posvetili ostalemu znanstvu in tehniki. Človek mora postati po teh prizadevanjih dober. Pričeti se mora zavedati, da je zares najvišje bitje na zemlji, da je del božanstva samega. Če pa hočemo to doseči, mu moramo privzgojiti jekleno voljo, ki ne bo nikoli omahovala. Zaradi tega je treba, da poskrbimo za to, da bo stoletje, ki ga živimo, stoletje človeka, stoletje razvoja njegove duše in napredka njegove srčne kulture, ne pa več stoletne tehnike in zunanje politure civilizacije. Delo ne bo lahko, toda v enem stoletju se bomo vsaj za korak približali svojemu cilju in bomo v tem času storili morda več, kakor smo storili v vseh sedanjih stotisoletjih.«

»Velika je tvoja vera«, je dejala Intela. »Želim le, da te nikoli ne bi razočarala. Želim ti, da bi dosegel tudi v tem tisti končni smoter, kakor si ga dosegel v najini ljubezni in v delu za sedanje človeštvo.«

Na pesku, s katerim so bile posute stezice parka, so se sedaj zaslili koraki in trenutek nato so stali pred utico inženjer Skomar, profesor Roškar, Astis in Soralfis. Doljan jim je skočil nasproti, jih pozdravil in povabil, naj prisedejo.

Profesor Roškar ni imel več dolge si-ve brade in sivih las. Bil je gladko obrit,

gube so izginile z njegovih lic; bil je zopet mlad. Znanost oceanopolskih zdravnikov je spremenila tako temeljito njegovo zunanost, kakor nekoč Meffistova Faustovo. Postal pa ni Oceanopolec samo po svoji zunanosti, marveč tudi po notranosti. Govoril je jezik Atlantov kakor da bi se bil rodil med njimi.

Došli so pozdravili Intelo in Semisa Ramisa ter prisegli. Kmalu nato so bile na mizi tudi osvežujoče pijače, ki so ustvarile veselo razpoloženje.

»Veste kaj«, je dejal profesor Roškar, »priznati vam moram, da čutim vsak dan bolj, kako se spreminjam. Prav ste imeli takrat, ko ste mi zatrjevali, da me bo ste tako spremenili, da se še sam ne bom več spoznal. To se je zares zgodilo. Včasih se kar sredi spanja nenadoma prebudim in premišljujem, če sem zares to jaz, ali je kdo drugi? In mimo tega sem postal popoln Oceanopolec. Veste, včeraj je bil pri meni v osrednji knjižnici neki profesor iz Londona, pa mi ni hotel niti verjeti, ko sem mu zatrjeval, da nisem Atlant. Dejal je, da se norčujem iz nega.«

»Po zunanosti vas zares nihče ne bi več spoznal«, je potrdil Doljan. »Če se spomnim na vašo prejšnjo podobo, na dolgo sivo brado, naočnike, dežnik in vse ostalo, se moram skoraj nehoti smejati. Sedaj je vsega tega konec. Zares, čestitati moram našim zdravnikom, v prvi vrsti seveda Stamolisu.«

»Vendar se mi zdi«, je pripomnil inženjer Skomar, »da podmorska medicinska znanost človeštvu na površini zemlje ne bo toliko koristila, kakor smo si obetali. Tako dolgo življenje bo mogoče tudi na-

dalje le v Oceanopolisu, tu, kjer je ozračje vedno enako in se tudi temperatura ne spreminja. Gori na površini zemlje vremenske razmere ne bodo dovolile tako dolgega življenja. Zato vam priporočam, gospod profesor, da ostanete, če vam je mar dolgega življenja, kar tu in se ne vrnete več v Ljubljano. Sedaj imamo tu tudi že zaloge dolenjskega cvička, katerega si lahko kdaj pa kdaj privoščite, če si zaželite spremembe po uživanju tukajšnjih pijač.«

»Da, res je tako«, je pritrdil profesor. »Tudi meni se zdi, da bo najbolje, če ostanem kar stalno v Oceanopolisu. Saj je tudi zares prijetno in ne pogrešam prav ničesar.«

»Samo tega ne razumem«, je vzkliknila Intela, »kako morete piti tako strašno kislico, kakor je ta vaš cviček. Pokušala sem ga zadnjič samo nekaj kapljic, pa mi je bilo skoraj slabo. Pač pa mi ugajajo ona ljutomerska vina, ki jih je Danilo zadnjič dobil iz Maribora.«

»To je navada«, je pojasnil Doljan. »Človek ljubi včasih tudi pijače, ki se zdijo na videz neužitne. Poglej, saj je tudi s tvojo ljubeznijo do mene tako. Imela si mnogo lepših tu v Oceanopolisu, pa si se zaljubila vame, tujca.«

»Tvoja primera ni dobra«, je ugovarjala Intela. »Zame si bil ti najlepši in najboljši mož na svetu in te nikoli ne bi zamenjala za drugega.«

»Vidiš, prav s tem si potrdila resničnost moje primere. Tudi profesor Roškar je zaljubljen v svoj cviček in ga ne bi zamenjal za nobeno drugo pijačo, pa če bi bila še milijonkrat boljša, kakor so naše oceanopolske. Taki smo pač ljudje, in v tem se najbrže nikoli ne bomo spremenili.«

»Tako je«, je pritrdil Astis. »Pustimo vsakemu svoje veselje in poskrbimo za to, da nam bo čimbolj udobno. Če smo mi podmorci dali svetu toliko, mora dati tudi svet nekaj nam. Nekatere stvari nad-

morja so morda po naših pojmih slabše, kakor naše, so pa zato naravnejše. O tem sem razmišljal mnogo te zadnje dni in nehote izmeril v mislih velike izpremembe, ki so nastale in ki še bodo nastale. Ne spreminja se samo svet tam zunaj, spreminjamo se tudi mi tukaj. Novi rod, ki bo prišel za nami, bo najbrže že docela drugačen, kakor smo mi. Takrat Oceanopolcem nadmorske ne bo nikakršna novost več, kakor tudi nadmorski podmorje ne. Kakor se morje v ožini pretaka v drugo morje, tako se pretakamo mi v svet in svet se pretaka v nas. Živimo na prelomu dveh velikih dob, na prelomu, ki pomeni ogromen zgodovinski trenutek, vse večji in pomembnejši, kakor je bil razpad rimskega cesarstva, ali pa prihod Krištofa Kolumba v Ameriko. Amerika je vendar že obstojala milijone let pred tem odkritjem. Našim davnim prednikom je bila znana prav tako, kakor lastna celina, in skoraj neverjetno se mi zdi, da je potem kulturni svet Evrope in ostalih kontinentov docela pozabil na njeno existenco. Krištof Kolumb jo je moral na novo »odkriti«. Doktor Danilo Doljan pa je na novo odkril Atlantido, četudi potopljeno; odkril je Oceanopolis, veliko skrivnost morskoga dna.«

»Saj res«, je vzkliknil profesor Roškar, »tega se do danes niti spomnil nisem. Doktor Danilo Doljan je zares novi Kolumb. S svojim odkritjem je ustvaril novo dobo, novi vek, vek Oceanopolisa.«

»Zato pa nazdravimo našemu novemu Kolumbu!« je vzkliknil inženjer Skomar ter dvignil čašo.

»Živel novi Kolumb! Živel Doljan!« so vzkliknili vsi, trčili in pili.

»In ta novi Krištof Kolumb je moj mož«, je dejala nežno Intela, se naslonila na njegova prsa ter ga poljubila. »Svet te mi je dal, toda jaz te svetu nikoli več ne vrnem, moj sladki, moj najdražji!«

K O N E C.

Ptuj

Buren izredni občni zbor Gasilnega društva v Ptuj

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo je imelo v nedeljo, dne 12. novembra izredni občni zbor v gasilskem domu. Na dnevnem redu je bila med drugim kot glavna točka reorganizacija društva po novem gasilskem zakonu in izvolitev novega odbora. Predsednik društva, 80-letni Ivan Steudte je otvoril zbor, pozdravil navzoče javne funkcionarje, in sicer okrajnega glavarja dr. Bratina, župana Jeršeta, komandanta mesta podpolkovnika Sarca in zastopnika občine Pečka, nakar je izjavil, da odlaga mesto predsednika z ozirom na svojo visoko starost. Član društva je 64 let, od teh je bil 45 let predsednik.

Nato je prevzel predsedstvo njegov namestnik inž. Celotti, ki je vodil zbor do razpustitve. Kot prvi se je oglasil k

besedi župan g. Jerše, ki je med drugim omenil, da se sprejem Slovencev odklanja, med tem pa se sprejemajo v društvo ljudje, ki ne obvladajo našega jezika in nas žalijo s psovki, kakor »windischer Trottel«. Zato priporoča izvolitev novega odbora. Okrajni glavar dr. Bratina je tolmačil določila novega gasilskega zakona in dolžnosti društva, ki ne obstojajo le za gašenje požara, ampak se mora članstvo udeleževati tudi kulturno in narodno. Naglašal je potrebo izvolitve takega odbora, ker dosedanj ni kos svoji nalogi. Dr. Šalamun je predlagal, da se sprejmejo vsi oni, ki so za to zaprosili, kot člani v društvo.

Milko Senčar je grajal odbor, da tolerira v društvu kot člane take ljudi, ki se pozdravljajo na ulici s pozdravom »Heil Hitler« in smatra to kot velik škandal.

V dvoran je nastal velik nemir, nekateri člani zborovalci so postali vedno bolj agresivni, kričalo se je od vseh strani

in so poskušali predsednika, pomiriti razburjene duhove, ostali brezuspešni. Videč, da je nadaljnje zborovanje nemogoče, je vladni zastopnik dr. Bratina razpustil zbor in odredil takojšnjo izpraznitve dvorane. Nadaljnje ukrepe o društvu bo izdala oblast.

Letni čas in rojstvo otrok

Spomladi rojeni otroci imajo mnogo več izgledov na zdravje in dolgo življenje, nego jeseni ali pozimi rojeni. Znani švedski raziskovalec prof. Ivar Broman, ki je prišel do tega zaključka, pa pravi, da velja to v prvi vrsti za prva leta otrokovega življenja. Če prestane otrok zgodnjo mladost v zdravju, ima dobre izgled, da bo zdrav in da se bo normalno razvijal. Broman pravi, da je narava zelo modro uredila čas rojstva živali. Mladiči prihajajo na svet večinoma v začetku poletja, ko sije toplo sonce tako, da je hrane dovolj. S tem postanejo mlade živali odporne, da lahko kljubujejo tudi ostri zimi. Pri višjih vrstah živali, posebno pri človeku, pa narava ni tako skrbna, in sicer zato ne, ker se zna človek varovati pred mrazom s toplo obleko, kurjenimi sobami, dobro hrano in raznimi drugimi sredstvi. Vendar nam pa statistika dokazuje, da je umrljivost

otrok največja v januarju in februarju, dočim imajo spomladi ali v začetku poletja rojeni otroci boljše izgled, da ostanejo živi, nego jeseni ali po zimi rojeni. Najnovejšje statistike nam pa dokazujejo, da si narava sama prizadeva regulirati tudi dobo poroda pri ljudeh. Tako se rodi v Skandinaviji največ otrok v marcu in aprilu, najmanj pa v novembru, ki je med vsemi v tem pogledu najneugodnejši.

Kako se Dunaj otresa hitlerjevstva?

Kakor je znano, so avstrijske oblasti izdale nalog, da se morajo vse ulice in javna poslopja temeljito očistiti vseh hitlerjevskih in drugih strankarskih znamenj. Dunajska policija je pred dnevi neko jutro organizirala posebne narodno-socialistične čete za snaženje zamazanih zidov in pločnikov, ki so bili kar postati s kljukastimi križi. Ob tej priliki sta se dva narodna socialisti uprla stražniku, ki ju je uvrstil med snažilce. Takoj sta bila nagrajena vsak s tednom dni zapora. Dva službenca splošne državne bolnišnice sta bila obsojena zaradi razdeljevanja narodno-socialističnih letakov na 4 tedne zapora, mimo tega pa sta še bila odpuščena iz službe.

Mali oglasi

Razno

CENJENEMU OBČINSTVU se priporočam za prevoz tovorov z avtomobilom po najnižji dnevni ceni. Jurij Bogomir, avtoprevoznik, Taborška ulica 10, tel. 21-93. 4358

Sobo odda

PRAZNO SOBO dam takoj v najem mirnemu zakonskemu paru brez otrok. Smetanova 33. 4357

OPREMLJENO SOBO, v bližini parka, oddam s 1. decembrom. Naslov v upravi »Večernika«. 4362

OPREMLJENO SOBO z električno razsvetljavo, oddam. Magdalenska ulica 50. 4361

KDOR ŽELI V STANOVANJU MIR, RED in čistob. lahko dobi takoj sobo z elektr. razsv. in posebnim vzhodom v Vrazovi ul. št. 6, prtlj., levo. Blizina parka. 7002

DVA GOSPODA sprejem na stanovanje. Fran kopanova ul. 41. 4355

Službo išče

GOSPODIČNA, sirota brez staršev, marljiva, poštena in zanesljiva, izučena v galanteriji in špeceriji, išče zaposlitve. Naslov pove upravnika lista 7001

UBOGI 15-LETNI DEČEK gre za vajenca krojaške, pekarske ali brivske obrti. Naslov pustiti v upravi Večernika. 4271

BRIVSKI POMOČNIK, strižec, prvorazreden delavec, išče službo. Govori slovensko, srbohrvaško in nemško. Vprašati osebno ali pismeno: Zdolšek, Tattenbachova ulica 20, prtlj., levo. 4356

SPORTNE MAJICE

„Telemark“

praktične za velike in male dobite že od D. 28.- naprej

C. Büdefeldt Maribor, Gosposka ul. 4

Zahvala

Za izraze prisrčnega sočutja ob bridki izgubi našega ljubljenega sina, letalskega majorja gosp. **JERKO NOVAKA**, se vsem prav iskreno zahvaljujemo.

Sv. maša zadušnica se bo brala v Mariboru v Stolni cerkvi, Križeva kapelica, v četrtek, 16. t. m. ob 9. uri. 4364

Rodbina kapetana v pokoju Antona Novaka.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je gospod

Dr. Anton Mulej

sodni svetnik v pokoju in bivši odvetnik

danes ob 8. uri jutraj v 62. letu starosti, po dolgem trpljenju, preminul. Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1933 ob 14. uri iz hiše žalosti, Razlagova ulica 11, na frančiškansko pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, 17. novembra ob 1/9. uri v frančiškanski cerkvi.

V M a r i b o r u, 14. novembra 1933.

Alma, roj. Baš, soproga; Vida, por. Lorgor in Alma, hčeri; Zoran, sin; dr. Viktor Lorgor, zet. 4363

Mesto posebnega obvestila.